

Rapport

Datum: 27 oktober 2005
Rapportnummer: 2005/329

Klacht

Verzoekers, partners, klagen erover dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), dan wel de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden, hen er bij de aanvraag van 15 september 2003 tot verlenging van de verblijfsvergunning van verzoekster niet over heeft geïnformeerd dat de verblijfsvergunning zou worden verlengd voor een periode die een maand eerder is afgelopen dan de geldigheidsduur van verzoeksters paspoort, met als gevolg dat haar verblijfsvergunning een geldigheidsduur had van zeven maanden, in plaats van tenminste een jaar.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Verzoekster diende op 15 september 2003 een aanvraag in bij de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden om verlenging van haar verblijfsvergunning. Verzoekster kreeg op 13 januari 2004 een verblijfsvergunning uitgereikt met een geldigheidsduur tot 30 mei 2004. De medewerkster van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) die de verblijfsvergunning uitreikte, had op de vraag over de korte geldigheidsduur van de verblijfsvergunning meegedeeld dat het paspoort van verzoekster geldig was tot eind juni 2004 en dat een verblijfsvergunning werd afgegeven met een geldigheidsduur die een maand afliep voordat de geldigheidsduur van het paspoort zou aflopen.

2. Verzoekers dienden op 27 januari 2004 een klacht in bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over de korte geldigheidsduur van verzoeksters verblijfsvergunning. Zij gaven aan dat in de aanvraag nergens was vermeld dat de geldigheid van het paspoort van invloed kon zijn op de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning.

Zij achtten het ook onredelijk dat de aanvrager vooraf op de IND-website de vereisten voor een verblijfsvergunning moest opzoeken. Bovendien was op deze website vermeld dat aan de informatie op die website geen rechten konden worden ontleend. Voor hen was ook niet zichtbaar dat de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning was gekoppeld aan de geldigheidsduur van het paspoort. Wanneer zij ervan op de hoogte waren geweest dat de geldigheidsduur van het paspoort de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning op deze wijze beïnvloedde, hadden zij zeker de geldigheidsduur van het paspoort voorafgaand aan de aanvraag om verlenging van de verblijfsvergunning van verzoekster laten verlengen. Verzoekers waren het er verder niet mee eens dat de verlenging van zeven maanden ook nog met terugwerkende kracht was verleend, zodat de verblijfsvergunning op het moment van afgifte nog maar een paar maanden geldig was, en zij een nieuwe aanvraag moesten indienen, waarvoor zij weer € 285 aan leges moesten betalen. Zij vonden dit onredelijk.

3. De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde verzoekers bij brief van 15 april 2004 in reactie op de klacht onder meer mee dat iedere vreemdeling op grond van § 2.2.2. van de Vreemdelingscirculaire in het bezit moet zijn van een geldig grensoverschrijdingsdocument; uit dat document moet de identiteit en de nationaliteit van de vreemdeling blijken en diens relatie tot het land van afgifte van het document. Ingevolge artikel 3.68 van het Vreemdelingenbesluit (zie Achtergrond) wordt de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd verleend met een geldigheidsduur die een maand korter is dan de termijn gedurende welke de vreemdeling op grond van een geldig document voor grensoverschrijding kan terugkeren naar het land waarvan de autoriteiten dat document hebben afgegeven. Het bezit van een geldig grensoverschrijdingsdocument is een zelfstandige voorwaarde voor (verlenging van) een verblijfsvergunning. Van een aanvrager van een verlenging van een verblijfsvergunning mag in redelijkheid worden verwacht dat hij op de hoogte is of zich inspant om zich op de hoogte te stellen van de voorwaarden voor de verlenging. Dat in het aanvraagformulier voor verlenging niet was vermeld dat de geldigheidsduur van het paspoort van invloed was op de termijn van de verstrekte verlenging deed daaraan niet af, aldus de minister.

De minister deelde tot slot mee dat zij wel begrip had voor de situatie waarin verzoekster genoodzaakt was om op korte termijn een nieuwe aanvraag in te dienen voor verlenging van de verblijfsvergunning, maar dat er echter geen uitzondering kon worden gemaakt om van het gestelde in het Vreemdelingenbesluit af te wijken.

4. Op 18 april 2004 diende verzoeker een klacht in bij de Nationale ombudsman. Verzoeker was van mening dat van de overheid mocht worden verwacht dat zij de burgers van de benodigde informatie zou voorzien over deze niet-alledaagse wetten, besluiten en circulaires. In de aanvraag was wel om allerhande vereiste documenten gevraagd, maar de cruciale informatie over het paspoort had ontbroken. Het gevolg hiervan was, dat verzoekster opnieuw een aanvraag moest indienen, met veertien bijlagen aan documenten; en dat zij daarbij een bedrag van € 285 aan leges moesten betalen. Verzoekers achtten dit onnodig belastend.

Verzoekers waren ook niet tevreden over de termijn waarbinnen hun klacht van 27 januari 2004 was behandeld, omdat de minister op 9 maart 2004 had toegezegd vóór 16 maart 2004 op de klacht te antwoorden, maar dit antwoord, na een telefonisch rappel van 13 april 2004, pas op 16 april 2004 was ontvangen.

5. De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde de Nationale ombudsman bij brief van 10 september 2004 in reactie op de klacht onder meer mee dat de IND met ingang van 1 december 2003 de behandeling van de aanvragen tot verlenging van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd had overgenomen van de korpschef. Sinds de overheveling van deze verlengingstaak maakt de IND gebruik van een gestandaardiseerd formulier voor de aanvraag van verlenging van de geldigheidsduur van verblijfsvergunningen. Hierin is onder meer informatie opgenomen

omtrent de wijze van indiening van de aanvraag, het overleggen van bewijsstukken en het verloop van de procedure. Tevens wordt in dit formulier gewezen op de IND-website en het IND-informatienummer voor het geval er bij de vreemdeling nog vragen leven. In het aanvraagformulier is op de eerste pagina onder het kopje “waarom dit formulier” onder meer het volgende vermeld.

“Of en hoelang uw verblijfsvergunning wordt verlengd, is afhankelijk van uw situatie. Meestal kan uw verblijfsvergunning voor 1 jaar worden verlengd. De verblijfsvergunning wordt altijd 1 maand korter verlengd dan dat uw document voor grensoverschrijding (bijvoorbeeld uw paspoort) geldig is. De IND beoordeelt uw aanvraag en bepaalt of en hoe lang uw verblijfsvergunning wordt verlengd.”

Uit dit citaat blijkt volgens de minister dat de vreemdeling die een aanvraag indient om verlenging van de geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning, erop wordt geattendeerd dat de duur van het document voor grensoverschrijding (een paspoort) invloed heeft op de termijn van de verlenging. Op de IND-website staat een mededeling van eenzelfde strekking.

Verder deelde de minister mee dat de klacht betrekking had op de situatie van vóór de overdracht van de verlengingstaak aan de IND, omdat de verlengingsaanvraag op 15 september 2003 bij de korpschef was ingediend. Het was voor de minister niet meer te achterhalen welke informatie de verschillende vreemdelingendiensten destijds op dit punt verstrekten en of dit mondeling of schriftelijk gebeurde. De minister achtte het de verantwoordelijkheid van de vreemdeling om zich te informeren over de voorwaarden van een aanvraag en zich op de hoogte te stellen van de bestaande wet- en regelgeving. De minister verwees nogmaals naar het hiervóór onder 3. genoemde artikel 3.68 Vreemdelingenbesluit. De minister achtte de klacht ongegrond.

De minister gaf verder aan dat vanaf 1 december 2003 met het eerdergenoemde aanvraagformulier wordt gewerkt. Verder was het de bedoeling om op korte termijn op de IND-website informatie te geven over situaties waarin een verlenging van de verblijfsvergunning voor de duur van vijf jaar mogelijk was, aldus de minister.

6. Verzoeker gaf op 12 oktober 2004 in reactie op de informatie van de minister aan dat de IND volgens hem verantwoordelijk bleef, omdat de IND zijn klacht had behandeld. Volgens verzoeker kon de IND zich niet verschuilen achter het feit dat aanvragen voorheen bij de korpschef moesten worden ingediend. Verder achtte verzoeker het juridisch misschien wel juist dat de burger op de hoogte moest zijn van de wet, maar was dat in de praktijk toch niet zo. Van de overheid werd verwacht dat zij alle relevante informatie gaf die voor een aanvraag van belang is, zodat de IND, dan wel de vreemdelingendienst de plicht had om de juiste informatie te verstrekken. De minister gaf dit volgens verzoeker ook toe door de informatie op de website te verstrekken, terwijl dit in de eigen redenering van de minister niet nodig zou zijn. De minister had ook niet tegengesproken dat de informatieverstrekking

tekort was geschoten. Daarom zag hij nog steeds niet op welke grond zijn klacht ongegrond was verklaard. Dat de informatieverstrekking inmiddels was verbeterd, deed niets af aan zijn klacht, aldus verzoeker.

7. De Nationale ombudsman verzocht op 20 december 2004 aan de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden om op de klacht te reageren, omdat uit de reactie van de minister van 10 september 2004 was gebleken dat op de datum waarop de aanvraag was ingediend, 15 september 2003, deze categorie aanvragen nog in behandeling werd genomen door de vreemdelingendienst.

De korpsbeheerder deelde de Nationale ombudsman op 1 februari 2005 in reactie op de klacht mee dat hij de klacht niet gegrond achtte. Hij verwees naar de reactie van de chef van de vreemdelingendienst van 24 januari 2005. In deze reactie deelde de chef vreemdelingendienst onder meer het volgende mee:

In de periode voor de taakoverdracht van de toelatingstaken van de vreemdelingendienst aan de IND, behandelde de vreemdelingendienst de aanvragen voor verlenging van verblijfsvergunningen door middel van een schriftelijke procedure. Drie maanden voor het verstrijken van de geldigheidsduur van de vergunning werden de vreemdelingen via een geautomatiseerd systeem aangeschreven. Zij ontvingen een folder met informatie en een aanvraagformulier, behorende bij hun doel van verblijf in Nederland. Door de vreemdeling drie maanden van tevoren aan te schrijven, was het mogelijk, indien bij de aanvraag aan alle voorwaarden was voldaan, de vergunning vóór de aflooptdatum te verlengen en het nieuwe verblijfsdocument tijdig uit te reiken. Verzoekster was in juli 2003 aangeschreven voor het verlengen van haar vergunning. In de meegezonden informatiefolder stond uitdrukkelijk vermeld dat het paspoort nog ten minste zes maanden geldig moest zijn. Indien dat niet het geval was, zou men in de gelegenheid worden gesteld het paspoort te verlengen. Vanwege de schriftelijke procedure en de aanschrijving drie maanden voor afloop van de vergunning was voor deze termijn gekozen. Hieruit bleek in elk geval het belang van een geldig paspoort in combinatie met de aanvraag voor verlenging van de verblijfsvergunning. Op het moment dat verzoekster was aangeschreven, was haar paspoort nog elf maanden geldig. Het was echter ook de verantwoordelijkheid van de vreemdeling zelf om zich op de hoogte te stellen van de voorwaarden voor het verkrijgen en verlengen van een verblijfsvergunning. Ook de chef van de vreemdelingendienst verwees naar eerdergenoemd artikel 3.68 Vreemdelingenbesluit.

8. Verzoeker reageerde op 10 maart 2005 op de reactie van de korpsbeheerder met de mededeling dat uit deze reactie bleek dat niet duidelijk was dat er een koppeling bestond tussen de duur van de geldigheid van het paspoort en de duur van de verlenging van de verblijfsvergunning. Ook was hij van mening dat de vreemdelingendienst hem over deze koppeling had moeten informeren, gelet op de hoogte van de leges, de moeite, het papierwerk en de tijd die een verlengingsaanvraag kostte. Daarnaast vond hij het vreemd dat een paspoort maar zes maanden geldig hoefde te zijn terwijl de normale

verlengingstermijn een jaar bedroeg.

II. Beoordeling

9. Verzoekers, partners, klagen erover dat de IND, dan wel de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden, hen er bij het indienen van de aanvraag om verlenging van de verblijfsvergunning van verzoekster, niet op heeft gewezen dat de verblijfsvergunning zou worden verlengd met een geldigheidsduur korter dan een maand dan de geldigheidsduur van het paspoort, met als gevolg dat haar verblijfsvergunning een geldigheidsduur had van zeven maanden in plaats van een jaar.

10. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

11. Verzoekster heeft haar aanvraag ingediend bij de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden. Het was dan ook de taak van de vreemdelingendienst (en niet van de IND) om verzoekster over de voorwaarden van verlenging van de verblijfsvergunning te informeren toen zij haar aanvraag daar indiende.

De reactie van de korpsbeheerder dat vreemdelingen er bij het toezenden van het aanvraagformulier op werden gewezen dat hun paspoort tenminste zes maanden geldig moest zijn, maar dat verzoeksters paspoort op dat moment nog elf maanden geldig was, duidt erop dat informatie over de vereiste geldigheidsduur van haar paspoort niet is gegeven.

12. De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie en de korpsbeheerder stellen zich op het standpunt dat het de verantwoordelijkheid is van de vreemdeling om zich te informeren omtrent de voorwaarden van zijn, nog in te dienen, aanvraag en zich op de hoogte te stellen van de bestaande wet- en regelgeving. Zij verwezen hiertoe naar artikel 3.68 van het Vreemdelingenbesluit, op grond waarvan de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd wordt verleend met een geldigheidsduur die een maand korter is dan de termijn gedurende welke de vreemdeling op grond van een geldig document voor grensoverschrijding kan terugkeren naar het land waarvan de autoriteiten dat document hebben afgegeven.

13. De minister en de korpsbeheerder kunnen echter niet in hun standpunt worden gevolgd dat het de verantwoordelijkheid van de vreemdeling is om zich te informeren over de voorwaarden van een aanvraag en zich op de hoogte te stellen van de bestaande wet- en regelgeving. Dit standpunt komt er immers op neer dat deze verantwoordelijkheid geheel bij de aanvrager kan worden gelegd en dat de overheid zich hieraan kan onttrekken. Uiteraard heeft de aanvrager ook de verantwoordelijkheid om zich te informeren over de vereisten, voor zover dit in zijn of haar vermogen ligt. Het is echter in dit geval vooral de

verantwoordelijkheid van de overheid om informatie te verstrekken over de wettelijke vereisten voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning. Immers, daar waar de vreemdelingendienst wel informatie verstreekt over andere vereisten, zoals over de geldigheidsduur van het paspoort van zes maanden, kan niet worden ingezien waarom dan niet meteen was meegedeeld dat voor een verlengingsaanvraag van een jaar het paspoort een maand langer dan een jaar geldig moest zijn. Overigens staat een geldigheidsduur van het paspoort van zes maanden niet in verhouding tot de normale verlengingsduur van een jaar, zoals verzoeker terecht heeft opgemerkt. Dit klemt te meer daar een substantieel bedrag aan leges wordt gevraagd voor het in behandeling nemen van de aanvraag, en daar het zich op de hoogte stellen van de vele, en ook wijzigende, regelgeving voor een aanvrager zonder juridische scholing geen eenvoudige opdracht is.

Van de vreemdelingendienst kon dan ook worden verwacht dat bij het aanvraagformulier was meegedeeld dat de verblijfsvergunning werd verlengd voor een duur die een maand korter is dan de geldigheidsduur van het paspoort, zoals de IND na de overdracht van de toelatingstaken ook heeft gedaan.

Indien dit aan verzoekster was meegedeeld had zij tevoren verlenging van de geldigheidsduur van haar paspoort kunnen aanvragen. Nu zij dit niet heeft gedaan is verzoeksters verblijfsvergunning slechts met zeven maanden verlengd, en was deze op het moment van uitreiking nog maar vier en een halve maand geldig.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag) en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie gezamenlijk is gegrond ten aanzien van het niet informeren over de vereiste geldigheidsduur van verzoeksters paspoort, wegens schending van het vereiste van adequate informatieverstrekking.

AANBEVELING

Aan de korpsbeheerder en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie gezamenlijk wordt in overweging gegeven om met verzoekster in overleg te treden over het verstrekken van een vergoeding omdat vijf maanden eerder een nieuwe aanvraag om verlenging moest worden ingediend, ter hoogte van vijf twaalfde deel van de leges van € 285.

Onderzoek

Op 18 april 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer C. en mevrouw N. te Den Haag, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie en de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden gezamenlijk, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek bleek dat de klacht mede betrekking had op een gedraging van de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Haaglanden. Daarom werd ook de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie en de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

- Brief van verzoekers aan de IND van 27 januari 2004.
- Brief van de IND aan verzoekers van 15 april 2004.
- Verzoekschrift van 18 april 2004.
- Reactie van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie op de klacht van 10 september 2004.
- Reactie van verzoekers op de reactie van de minister van 12 oktober 2004.
- Reactie van de korpsbeheerder op de klacht van 1 februari 2005 met als bijlage de reactie van de chef van de vreemdelingendienst van 24 januari 2005.

- Reactie van verzoekers op de reactie van de korpsbeheerder van 10 maart 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Artikel 3.68 Vreemdelingenbesluit

“In afwijking van de artikelen 3.57 tot en met 3.67 wordt de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, bedoeld in artikel 14 van de Wet, verleend met een geldigheidsduur die één maand korter is dan de termijn gedurende welke de vreemdeling op grond van een geldig document voor grensoverschrijding kan terugkeren naar het land door welks autoriteiten het is afgegeven.”